ओंकारंबिंदौतंचनादे प्राणेसूत्रात्मनिमहति ब्रह्मणिअग्निरितितत्तदभिमानिन्योदेवताः प्राप्नोतीतिपूर्ववत् दिवाहः प्राह्णस्तस्यैवांतः राकाशुक्लपक्षस्यां तः यद्वा प्राह्णोराकाइतिचपुराणमतम् उत्तरंत्वयनम् स्वराट्ब्रह्मा एवंब्रह्मलोकंगतस्यभोगावसानेमोक्षप्रकारमाह विश्वइति विश्वःस्थूलोपाधिः सः स्थूलंसूक्ष्मेविलाप्यसूक्ष्मोपाधिस्तैजसोभवति सूक्ष्मंकारणेविलाप्यकारणोपाधिःप्राज्ञोभवति कारणंचसर्वसाक्षित्वेनान्वयात् साक्षिस्वरूपेविला प्यतुर्योभवति तेषांचव्यभिचारिणांसाक्ष्याणांलयेशुद्धआत्माभवतिमुच्यतइत्यर्थः ॥५४॥ यथेतरोभूत्वानिवर्ततेतथाननिवर्ततइत्यर्थः ॥५५॥ वेदे ननिर्मितेतेधूममभिसंभवंतीत्यादिनातेअर्चिरभिसंभवंतीत्यादिनाचनिश्चयेनविविच्यज्ञापितेत्यर्थः जनस्थोऽपिदेहस्थोऽपिनमुह्यति॥ ५६ ॥ तत्र हेतुमाह आदाविति जनानांदेहानामादौकारणत्वेन अंतेवाऽवधित्वेन यत्सत्तथाबहिर्भोग्यमंतर्भोक्तृपरमवरंचउच्चनीचम् तमोऽप्रकाशः ज्योतिः

ओंकारंबिंदौनादेतंतंतुप्राणेमहत्यमुम् ॥ अग्निःसूर्योदिवाप्राह्णःशुक्लोराकोत्तरंस्वराट्॥ विश्वश्चतैजसः प्राज्ञस्तुर्यआत्मासमन्वयात्॥५४॥देवयानमिदंप्राहुर्भूत्वाभूत्वाऽनुपूर्वशः॥ आत्मयाज्युपशांतात्माह्यात्म स्थोननिवर्तते॥ ५५ ॥ यएतेपितृदेवानामयनेवेदनिर्मिते ॥ शास्त्रेणचक्षुषावेदजनस्थोऽपिनमुह्यति॥ ॥५६॥ आदावंतेजनानांसद्बहिरंतःपरावरम्॥ ज्ञानंज्ञेयंवचोवाच्यंतमोज्योतिस्त्वयंस्वयम्॥५७॥ आबा धितोऽपिह्याभासोयथावस्तुतयास्मृतः॥ दुर्घटत्वादैंद्रियकंतद्वदर्थविकल्पितम् ॥ ५८ ॥ क्षित्यादीनामिहा र्थानांछायानकतमापिहि॥ नसंघातोविकारोऽपिनपृथक्नान्वितोमृषा॥ ५९ ॥

प्रकाशः तत्तुसर्वमयंज्ञानीस्वयमेवनतस्माद्व्यतिरिक्तंवस्तुकिंचिदस्ति येनमुह्येदित्यर्थः ॥५७॥ ननुतर्हिकथंपृथगर्थस्तस्यापिप्रतीयतेतत्राह आबा धितः तर्कविरोधेनसर्वतोबाधितोऽपिआभासः प्रतिबिंबादिःवस्तुतयास्मृतः तद्वदैंद्रियकंसर्वमर्थत्वेनविकल्पितम् नतुपरमार्थतः दुर्घटत्वात्॥ ५८॥ तदेवाहक्षित्यादीनांपंचभूतानांछायाऐक्यबुध्यालंबनरूपंदेहादिसंघातारंभपरिणामानांमध्येकतमापिनभवतिनतावत्तेषांसंघातः वृक्षाणामिवव नम् एकदेशाकर्षणेसर्वाकर्षणानुपपत्तेः नह्येकस्मिन्वृक्षआकृष्टेसर्ववनमाकृष्यते नचविकारःआरब्धोअवयवी अपिशब्दान्नपरिणामोपि कुतः सकिंस्वावयवेभ्यः परिणतेभ्योवापृथक्तदन्वितोवा नतावदत्यंतंपृथक् तथाअप्रतीतेः नचान्वितःसकिंप्रत्यवयवंसर्वोऽपिअन्वेति अंशेनवाआद्ये अंगुलिमात्रेऽपिदेहबुद्धिःस्यात् द्वितीयेतस्याप्यंशांगीकारेसत्यनवस्थास्यात् अतोमृषैवेत्यर्थः ॥ ५९ ॥